

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Västra Engelbrektsskolan i Örebro
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Västra Engelbrektsskolan. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Västra Engelbrektsskolan i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.
- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera återkommande olika frågor kring jämställdhet.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 18 november 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas. Observera att formuläret skickas separat som ett dokument.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:11914) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i slöjdundervisningen är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ respons.

Lärarstödet är utformat så att eleverna får ta del av möjliga alternativ och kan därefter utveckla egna idéer, göra överväganden och medvetna val innan de börjar att framställa ett föremål. I intervju berättar lärarna att en arbetsprocess inleds med att eleverna får utveckla sina idéer och att lärarna i samband med det bland annat visar olika inspirationskällor för eleverna, exempelvis slöjdföremål som tidigare elever tillverkat. Elever och lärare berättar i intervjuer att eleverna ofta får visa skisser för lärarna och att de då får stöd av lärarna rörande sådant som eleverna kan utveckla innan de börjar arbetet. I intervju berättar elever att det ganska ofta händer att de börjar lösa en uppgift på ett visst sätt men att de ändrar sig efter att ha fått ny inspiration och idéer av läraren och andra elever. Ett exempel är när en elev började att göra en väska men sedan ändrade sig, efter samtal med läraren, för att i stället göra ett par byxor. En annat exempel är när en elev började konstruera en stol men hade kommit på en annan idé och

uppmuntrades av läraren att arbeta vidare med den då eleven kände att det var mera meningsfullt. Elever berättar att lärarna är bra på att uppmuntra dem att byta uppgift om de har kommit på något bättre.

Lärarna ger återkommande eleverna stöd och återkoppling under pågående arbetsprocess. Lärarna berättar att stödet sker i dialog med eleverna och att de visar och instruerar hur eleverna kan lösa olika problem. Elever uppger att lärarna i båda materialinriktningarna i stället för att bara berätta hur de ska göra ofta visar handfast och att eleverna därefter får fortsätta själva under visst överinseende av läraren innan läraren går vidare i klassrummet. Vid en av Skolinspektionens lektionsobservationer frågar en elev läraren om nästa steg i processen i arbetet med en luvtröja. Läraren förklarar då att eleven behöver mäta. I samtalet som då uppkommer ställer läraren frågor tillbaka till eleven om varför eleven vill göra på ett visst sätt. Läraren betonar vikten av att ha god marginal i överdelen av huvan för att få till en kant som blir estetiskt tilltalande. Läraren visar konkret men låter hela tiden eleven behålla initiativet i arbetet. Eleverna berättar i intervju att lärarna är bra på att hjälpa till och på att ge det stöd eleverna behöver, ofta i form av frågor om vad som kan bli nästa steg och att tankeutbytet gör att eleverna kommer vidare i processen. Till exempel kan frågorna som lärarna ställer handla om vad eleven vill åstadkomma och vad som är viktigt att tänka på. Under en av Skolinspektionens lektionsobservationer behöver en elev stöd för att justera gångjärnen i konstruktionen av en låda. Efter en dialog med läraren kommer eleven fram till hur gångjärnens placering behöver ändras.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande samt att arbetsformerna varierar.

Undervisningen är utformad så att eleverna oavsett kunskapsnivå stimuleras till utveckling. Lärarna berättar i intervju att eleverna generellt får samma grunduppgift men att det finns olika sätt att utföra den på vad gäller formgivning och svårighetsgrad. Läraren i materialinriktningen trä och metall nämner framställningen av en pall som ett exempel på en uppgift som går att utföra på mer eller mindre avancerade sätt. Elever och lärare berättar i intervjuer att eleverna själva får bestämma vilken svårighetsnivå de vill arbeta på men att lärarna uppmuntrar eleverna att göra arbetet lite mer avancerat än vad de tror att de klarar. Lärarna uppger att det är viktigt att hitta varje elevs motivation att komma vidare. Elever och lärare berättar i intervjuer att detta sker i dialogform men att det alltid är eleven som i slutändan bestämmer vilken svårighetsnivå som den vill lägga sig på. Läraren i materialinriktning textil betonar vikten av att modellera och visa på olika nivåer samt att det alltid handlar om att fokusera på ett steg i taget; att bryta ned utmaningar i mikrodelar som gör det hanterligt för alla elever.

En elev berättar att det i materialinriktningen textil går bra att göra mer avancerade och utmanande detaljer i slöjdföremål och nämner som exempel utformningen av huvan till en luvtröja som kan vara fordrad eller inte. Detta bekräftas i en av Skolinspektionens lektionsobservationer där läraren resonerade med en elev och utmanade eleven att utforma huvan med en fordrad del och därför välja ett annat material till den delen. Elever och lärare berättar i intervjuer att lärarna har högt ställda, men rimliga, förväntningar på eleverna och att lärarna är positiva och uppmuntrande. Läraren i materialinriktningen textil uppger att det inte är tillåtet med genvägar och att det är viktigt att eleverna lär sig arbeta med noggrannhet. Eleverna berättar vidare att de inte upplever att lärarna gör någon skillnad på dem utifrån deras kön eller bakgrund.

Arbetsformerna varierar så att eleverna får möjlighet att samarbeta med andra elever för att dela erfarenheter och utveckla lärandet. Lärarna berättar att den vanligaste formen för arbete är enskilt arbete men att det även förekommer uppgifter där lärarna styr till par- och gruppvis arbete. Ett exempel som lärare uppger är uppgiften att konstruera en husmodell i materialinriktningen trä och metall. Elever berättar i intervju att det även förekommer samarbete i materialinriktningen textil, i synnerhet i samband med uppgiften kring återbruk. Lärarna berättar vidare att ett kontinuerligt och naturligt samarbete sker mellan eleverna då lärarna uppmanar dem att först ta hjälp av varandra innan de ber läraren om hjälp. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer ges exempel på att eleverna samtalar med varandra om det de arbetar med samt att de inspireras av och hjälper varandra. Elever berättar att de ofta samarbetar när de arbetar med samma moment i en arbetsprocess; arbete i grupper sker också när flera elever arbetar med liknande uppgifter.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment där eleverna återkommande reflekterar över sin arbetsprocess och resultat tillsammans med lärare.

Lärarna ställer kontinuerligt frågor till eleverna och låter dem utvärdera och bedöma resultaten av sitt arbete. Av intervjuer med elever och lärare framkommer att lärare ofta samtalar med eleverna och ställer frågor som handlar om hur eleverna avser att gå vidare i olika lägen och vad som konkret blir nästa steg. Eleverna berättar i intervjuer att de visar arbetena för lärarna och att de diskuterar tillsammans. Eleverna berättar också att lärarna brukar fråga eleverna hur de kan utveckla olika detaljer och hur de kan göra förbättringar. Lärarna frågar eleverna återkommande hur de har tänkt och om de kan göra vissa saker på ett annat sätt. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer framgår också att reflektionsarbetet sker muntligt då lärarna i båda materialinriktningarna

går runt bland eleverna under arbetsprocessen och ställer frågor till dem. Såväl lärare som elever berättar vidare att reflektionen även sker skriftligt vid slutet av lektionerna. Eleverna dokumenterar då sitt arbete i en digital loggbok och har återkommande samtal med lärarna om hur det har gått, vad de hade kunnat göra bättre och hur de löst de problem som dykt upp. Lärarna berättar vidare att eleverna först efter utvärderande samtal med lärarna, då hela processen är avslutad, får ta hem sina slöjdföremål.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i flera delar möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen i begränsad utsträckning ger eleverna en fördjupad förståelse och kunskap om olika material ur ett hållbarhetsperspektiv. Däremot får eleverna kunskap om olika slöjdmetoder som bidrar till hållbara produkter.

Det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning eleverna får fördjupa sina kunskaper om olika materials egenskaper samt hur dess ursprung och framställning påverkar miljön. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna framför allt i materialinriktningen textil får lära sig om olika materials egenskaper och hur olika material framställs. I årskurs 9 får eleverna exempelvis se en dokumentärfilm som beskriver hur människor och miljön i olika delar av världen påverkas av

industriell tygtillverkning och med extra fokus på hur jeansstillverkning har negativ effekt på några av världens floder. Lärare berättar att eleverna sedan får reflektera över filmens budskap och hur de själva konsumerar kläder. Eleverna får även i uppgift att granska sina egna kläder vad gäller härkomst och miljöpåverkan. Lektionen därefter för läraren en diskussion med eleverna då de får frågor om filmen. Lärarna beskriver att de samtalar med eleverna om hur de själva kan påverka miljön och efter det sker ett arbete med återbruk. Lärare och elever uppger däremot att undervisningen i materialinriktningen trä och metall innehåller få moment där eleverna får fördjupa sina kunskaper om olika materials egenskaper och hur deras ursprung och framställning påverkar miljön. I intervju med lärare framkommer att lärare för en diskussion med enskilda elever om varifrån papper och pennor kommer men att undervisningen saknar inslag som handlar om materialens miljöpåverkan.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att få kunskaper om olika slöjdmeter och hur dessa kan bidra till användbara slöjdprodukter som är välgjorda och håller länge. Av intervju med lärare framgår att lärarna lägger vikt vid att elever ska vara noggranna i sitt arbete för att produkterna ska bli hållbara. Elever berättar att lärarna tar upp olika metoder som eleverna kan använda för att göra så att föremålen blir hållbara. Elever ger exempel på att de i materialinriktningen trä och metall ska vara noggranna med att använda plugg och lim, och vid behov extra lim, när de framställer sina pallar. Såväl lärare som elever berättar att eleverna i materialinriktningen textil får lära sig att vara noggranna när de syr och exempelvis fästa tråden så sömmen blir mer hållbar, använda raksöm samt sy flera gånger så att slöjdföremålen ska hålla längre. Elever berättar vidare att de slöjdföremål de gör är hållbara och användbara, exempelvis pyjamasbyxor, jeans och necessär samt pall, skål och låda.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna sällan får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen ger eleverna få tillfällen till reflektion över hur det egna arbetet kan påverka miljön vilket begränsar elevernas möjligheter att göra egna val av metoder kring resurshushållning. I intervju uppger lärare att de främst anpassar val av metoder utifrån elevernas kunskaper och önskemål och inte utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Lärarna berättar vidare att de inte brukar jämföra olika materials egenskaper ur ett miljöperspektiv eller be eleverna reflektera över miljö- och hållbarhetsaspekter vare sig vid reflektionen efter en lektion eller i slutreflektion när de färdigställt ett föremål. Elever bekräftar detta i intervju, men uppger samtidigt att lärarna

är noggranna med att visa dem hur de ska klippa i tyg och såga i trä för att skapa så lite spill som möjligt. Under Skolinspektionens lektionsobservation betonar läraren vikten av att använda återbrukat material när en elev behöver små träbitar till sin trälåda. I intervjuer med lärare och elever framkommer även att lärare i materialinriktningen textil organiserar undervisningen för ett regelbundet återkommande arbete med återbruk i undervisningen i syfte att stärka elevers kunskaper om resurshushållning.

Identifierade utvecklingsområden

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av läroplanen framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling och kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.¹ Av kursplanen för ämnet slöjd framgår bland annat följande gällande hållbar utveckling. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativiteten och handlingsberedskapen samt stärker tilltron till den egna förmågan att hantera olika praktiska problem i vardagen. Detta är betydelsefullt för individens och samhällets utveckling och för att främja hållbar utveckling. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Därigenom kan undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett miljömedvetet förhållningssätt.²

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning eleverna får en undervisning som fördjupar deras kunskaper om olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv påverkar miljön.

---

¹ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

² Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.³

Utvecklingsområde 2

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande område:

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja och använda olika metoder för resurshushållning.

Av kursplanen i slöjd framgår att undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. "Slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling" utgör även en del av det centrala innehållet för årskurser 7–9. Denna del av det centrala innehållet handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, till exempel mellan natur- och konstmaterial, förnybara och icke förnybara material samt resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.⁴

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna sällan får möjlighet till reflektion över hur det egna arbetet kan påverka miljön. Eleverna får inte heller någon instruktion om att reflektera över hållbarhet vid slutet av ett arbetsområde. Vidare får eleverna få möjligheter att göra egna val av metoder som bidrar till resurshushållning. Lärarna låter främst eleverna arbeta med metoder utifrån önskemål och kunskapsnivå snarare än utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Genom att lärarna utformar undervisningen så att eleverna regelbundet får reflektera över hållbarhetsfrågor utvecklar eleverna ett miljömedvetet förhållningssätt. Detta bidrar även till att eleverna i den egna slöjdprocessen kan göra medvetna val och använda olika metoder för resurshushållning exempelvis återbruk, reparation samt vård av material och föremål.

---

³ [Undervisning i slöjdämnet | Lärportalen | Skolverket](#) hämtad 2026-05-14

⁴ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna utformar en undervisning där eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön. Ge även eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett kön möts och arbetar tillsammans.

Rektorn organiserar slöjdundervisningen så att flickor och pojkar möts. I samtliga högstadiets årskurser läser eleverna de båda materialinriktningarna växelvis, en termin i vardera inriktningen. Rektorn uppger att slöjdgrupperna i samtliga årskurser i högstadiet är könsblandade. Elevernas mentorer skapar grupperna för att de ska fungera så bra som möjligt för alla elever. Av samtliga intervjuer framgår att både flickor och pojkar får möjlighet att arbeta med material från ämnets båda materialinriktningar och kombinera dem med varandra. Som exempel nämner eleverna arbetet med att kombinera pall och dyna.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna sällan lyfter föreställningar och normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna samtalar endast i liten utsträckning med eleverna om frågor som rör jämställdhet. Lärarna berättar i intervju att jämställdhetsperspektivet generellt inte tas upp aktivt med eleverna. Rektorn berättar i intervju att frågor om jämställdhet tas upp i andra ämnen men inte specifikt i

slöjdämnet. Rektorn har inte gett några direktiv om att jämställdhetsperspektivet ska beaktas i slöjdämnet. Lärarna bekräftar detta i intervju och menar att det är upp till lärarna att ta upp frågorna. Lärarna uppger att de i stunden bemöter olämpliga kommentarer från eleverna om vad som anses vara kvinnligt respektive manligt, men att de inte arbetar systematiskt i undervisningen med dessa frågor. Lärare och elever berättar att lärarna bemöter flickor och pojkar likvärdigt och att flickor och pojkar har samma förutsättningar i slöjdundervisningen. Såväl flickor som pojkar berättar i intervju att lärarna sällan tar upp frågor om yrkesmöjligheter för flickor och pojkar eller hur könsbundna föreställningar kan påverka och begränsa eleverna i vardagen och i framtida val av exempelvis utbildning och yrke. Av intervjuer med lärare framgår dock att såväl flickor som pojkar utmanas att prova olika material och olika metoder som traditionellt sett kan uppfattas som kvinnliga eller manliga. Lärare uppger exempelvis att både flickor och pojkar får prova olika textila material, olika träslag samt prova metoder såsom att virka och såga. Vidare framgår av intervjuer med lärarna att de utmanar både flickor och pojkar att prova olika metoder genom att förklara för eleverna hur metoden kan vara användbar i olika yrken. Läraren i materialinriktningen textil berättar att hen lyfter vikten av att behärska finmotorik vad gäller användningen av nål och tråd i yrken inom exempelvis vården. Läraren i materialinriktningen trä och metall uppger att det händer att hen betonar att arkitekter behöver kunna rita och planera, något eleverna får lära sig i den materialinriktningen.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 3

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera återkommande olika frågor kring jämställdhet.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra

till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.⁵

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare sällan lyfter frågor kopplade till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen. Lärarna bemöter främst frågor om föreställningar och normer kring kvinnligt och manligt vid uppkomna situationer men behandlar inte dessa frågor planerat i undervisningen. Genom att synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare återkommande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁶

Beslutet har fattats av Christina Wallin, utredare.

I den slutliga handläggningen har Jan Liljegren, utredare (föredragande) och Ulrika Perry, utredare medverkat

---

⁵ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

⁶ [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) hämtad 2026-05-14

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Västra Engelbrektsskolan onsdag 8 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Jan Liljegren och Ulrika Perry.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Örebro kommun med förskoleklass och grundskola, årskurserna 1–9. Förskoleklass och årskurserna 1–6 ingår inte i granskningen. På skolenheten går 435 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från de skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdamnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁷

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁸ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁹

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.¹⁰

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.¹¹

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.¹² I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

---

⁷ 26 kap. 20 § skollagen.

⁸ 1 kap. 4 § skollagen.

⁹ 1 kap. 5 § skollagen.

¹⁰ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

¹¹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹² 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.¹³

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.¹⁴

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

---

¹³ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁴ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.¹⁵

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁶

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹⁷

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹⁸

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

---

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁷ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁸ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹⁹

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²⁰

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²¹ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.²² På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.²³

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

---

¹⁹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

²⁰ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

²¹ 2 kap. 9 § skollagen.

²² 2 kap. 10 § skollagen.

²³ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²⁴

---

²⁴ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.